
Sytuacja na rynku kredytowym

wyniki ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych

III kwartał 2014 r.

Sytuacja na rynku kredytowym

wyniki ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych

III kwartał 2014 r.

Podsumowanie wyników ankiety

Kredyty dla przedsiębiorstw

Polityka kredytowa: złagodzenie kryteriów kredytów, w szczególności dla MSP; obniżka marż.

Popyt na kredyt: wzrost popytu, szczególnie na kredyty długoterminowe dla dużych przedsiębiorstw.

Oczekiwania na III kwartał 2014 r.: niewielkie złagodzenie kryteriów kredytowych; kontynuacja silnego wzrostu popytu na kredyty dla przedsiębiorstw.

Kredyty mieszkaniowe

Polityka kredytowa: niewielkie zaostrzenie kryteriów; wzrost marż.

Popyt na kredyt: wzrost popytu na kredyty mieszkaniowe (odpowiedzi zróżnicowane).

Oczekiwania na III kwartał 2014 r.: niewielkie zaostrzenie polityki kredytowej (odpowiedzi zróżnicowane) i wzrost popytu.

Kredyty konsumpcyjne

Polityka kredytowa: niewielkie złagodzenie kryteriów; złagodzenie warunków nieuwzględnionych w ankiecie.

Popyt na kredyt: wzrost popytu (odpowiedzi zróżnicowane).

Oczekiwania na III kwartał 2014 r.: złagodzenie polityki kredytowej i istotny wzrost popytu.

Złagodzenie polityki kredytowej wobec przedsiębiorstw było w głównej mierze efektem istotnej poprawy oczekiwań banków co do przyszłej sytuacji gospodarczej – odsetek odpowiedzi wskazujących na ten czynnik był najwyższy w historii ankiety, tj. od IV kwartału 2003 r. Jednocześnie zdaniem banków poprawiła się sytuacja największych kredytobiorców oraz branż, które dotychczas wymieniane były jako najbardziej ryzykowne. Wzrost popytu – oprócz większego zapotrzebowania na finansowanie zapasów i kapitału obrotowego – był w dużym stopniu związany z potrzebami inwestycyjnymi przedsiębiorstw i realizacją planów rozwojowych.

Banki kontynuowały podwyżki marż na kredytach mieszkaniowych, uzasadniając to koniecznością poprawy dochodowości tego portfela kredytowego. Dodatkowy wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej w tym segmencie miało wdrożenie zapisów znowelizowanej Rekomendacji S. Czwarty kwartał z rządu wzrósł odsetek banków, które tłumaczyły wzrost popytu na kredyty mieszkaniowe prognozami sytuacji na rynku mieszkaniowym.

Złagodzenie kryteriów kredytowych w przypadku kredytów konsumpcyjnych dotyczyło w szczególności sposobów wyznaczania zdolności kredytowej i dostępnej kwoty kredytu. Zdaniem banków złagodzenie związane było przede wszystkim ze zmianami popytu i presji konkurencyjnej. Głównymi czynnikami wpływającym na popyt były wzrost zapotrzebowania na finansowanie dóbr trwałego użytku oraz akcje promocyjne i marketingowe banków.

Syntetyczne wyniki ankiety

Celem ankiety jest określenie kierunku zmian polityki kredytowej, tj. kryteriów i warunków udzielania kredytów, a także zmian popytu na kredyty w polskim systemie bankowym. Kryteria udzielania kredytów są rozumiane jako ustalone przez bank minimalne standardy zdolności kredytowej, jakie musi spełnić kredytobiorca, aby uzyskać kredyt. Warunki udzielania kredytów są to cechy umowy kredytu uzgadniane przez bank i kredytobiorcę, w tym marża odsetkowa, pozaodsetkowe koszty kredytu, maksymalna kwota kredytu, wymagane zabezpieczenia i maksymalny okres kredytowania.

Ankieta została skierowana do przewodniczących komitetów kredytowych banków. Uzyskane odpowiedzi mogą nie uwzględniać stanowiska innych pionów banku niż pion kredytowy. Ankieta została przeprowadzona na przełomie czerwca i lipca 2014 r. wśród 26 banków, których łączny udział należności od przedsiębiorstw i gospodarstw domowych w portfelu sektora bankowego wynosi 84%.

Agregacja danych, które posłużyły do prezentacji wyników, polegała na policzeniu ważonych struktur procentowych odpowiedzi oraz procentu netto, czyli różnicy między strukturami obrazującymi przeciwne tendencje. Zgodnie z przyjętą metodyką, słowa określające ilość (większość, połowa, znaczący, istotny odsetek banków, etc.) odnoszą się do ważonych struktur procentowych, a nie do liczby banków. Wyrażenie „większość banków” należy więc rozumieć jako „ważona aktywnymi większością banków”. Szczegóły dotyczące metodyki obliczeń przedstawiono w załączniku nr 1.

Jeżeli nie zaznaczono inaczej, przytaczane w tekście liczby oznaczające banki raportujące daną zmianę polityki kredytowej bądź popytu na kredyt odnoszą się do procentu netto.

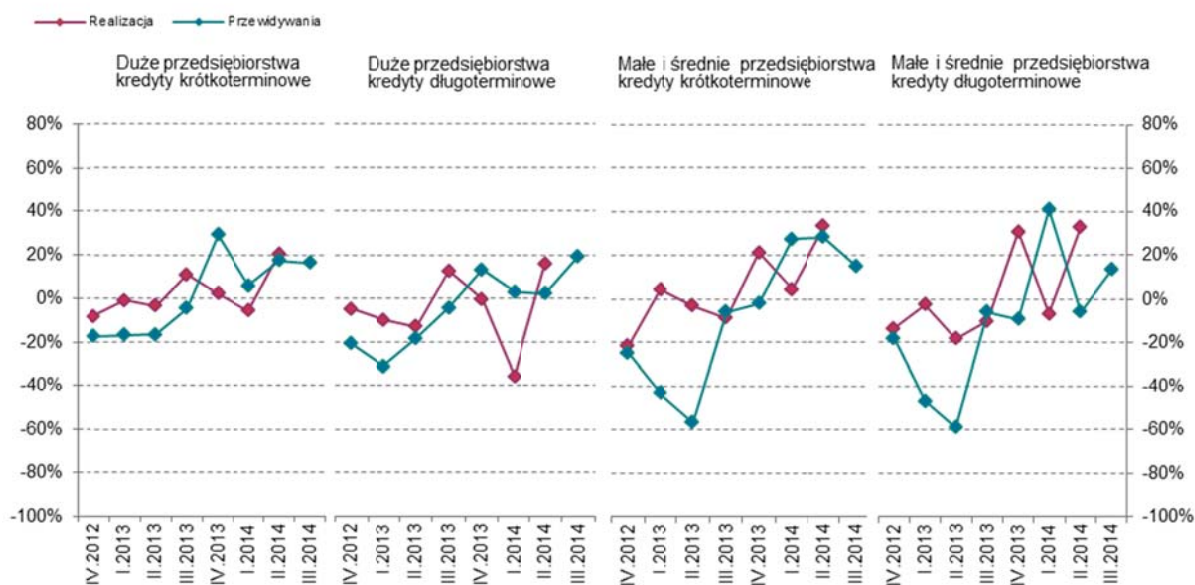
Poniżej przedstawiono tendencje w zakresie stosowanej przez banki polityki kredytowej oraz kształtowania się popytu w II kwartale 2014 r., jak również przewidywania banków na III kwartał 2014 r.

Kredyty dla przedsiębiorstw

W II kwartale 2014 r. banki złagodziły kryteria udzielania wszystkich rodzajów kredytów dla przedsiębiorstw (zob. wykres 1). Złagodzenie dotyczyło w większym stopniu standardów zdolności kredytowej małych i średnich przedsiębiorstw – około jedna trzecia banków złagodziła kryteria przyznawania kredytów zarówno w przypadku kredytów krótkoterminowych jak i kredytów długoterminowych. W segmencie kredytów dla dużych przedsiębiorstw zdecydowana większość ogółu banków nie zmieniła kryteriów kredytowych, jednak w ujęciu netto złagodzenie zadeklarowało około 20% – kredyty krótkoterminowe oraz 16% banków – kredyty długoterminowe.

Zmiany kryteriów udzielania kredytów krótkoterminowych były zbieżne z przewidywaniami banków sformułowanymi na koniec I kwartału 2014 r. Jednocześnie banki nie przewidywały istotnych zmian polityki kredytowej w segmencie kredytów długoterminowych.

Wykres 1. Kryteria udzielania kredytów dla przedsiębiorstw

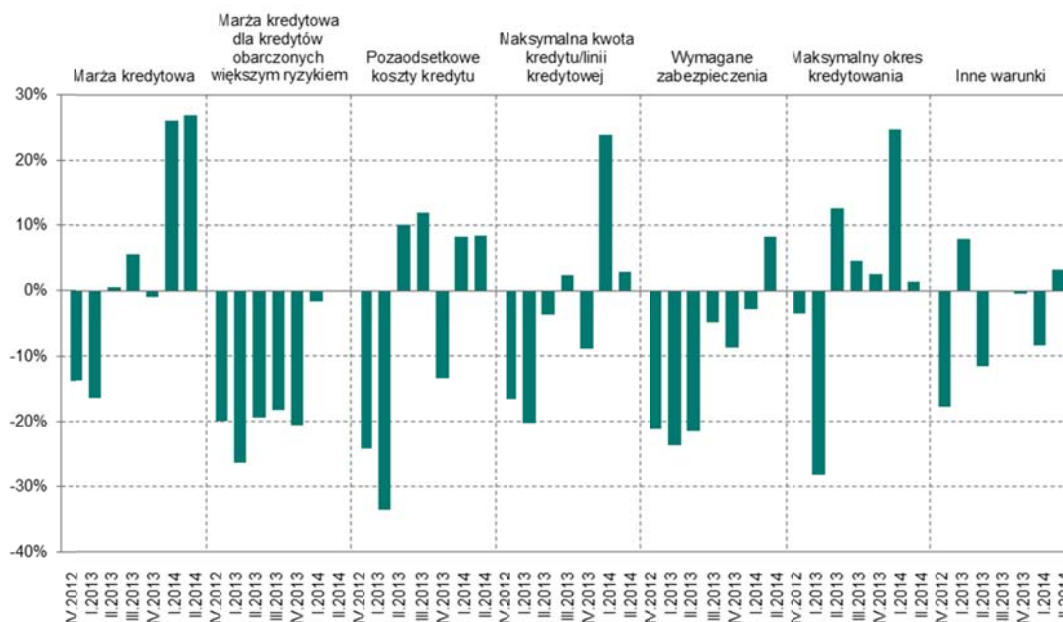
Uwaga: wykresy zawarte w niniejszym opracowaniu przedstawiają procent netto. Dodatnią wartość procentu netto należy interpretować jako złagodzenie polityki kredytowej lub wzrost popytu na kredyty, a ujemną wartość procentu netto – jako zaostrzenie polityki kredytowej lub spadek popytu na kredyty. Szczegółowy opis metodyki obliczeń zawiera Załącznik 1.

Drugi kwartał z rzędu ponad jedna czwarta banków obniżyła marże pobierane od kredytów dla przedsiębiorstw (procent netto około 27%, zob. wykres 2). Pojedyncze banki zadeklarowały złagodzenie w zakresie kosztów pozaodsetkowych, określając skalę zmiany jako znaczną¹, oraz wymaganego zabezpieczenia

¹ Banki dysponują możliwością gradacji zmian kryteriów (warunków) udzielania kredytów. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: kryteria (warunki) zostały znacznie zaostrzone, kryteria (warunki) zostały nieznacznie zaostrzone, kryteria (wa-

(w obydwu przypadkach odpowiedzi takiej udzieliło około 8% banków). W opinii ankietowanych banków pozostałe warunki udzielania kredytów dla przedsiębiorstw nie zmieniły się istotnie.

Wykres 2. Warunki udzielania kredytów dla przedsiębiorstw

Niemal 80% banków uzasadniło złagodzenie polityki kredytowej niższym ryzykiem związanym z przewidywaną sytuacją gospodarczą (zob. wykres 3), co stanowi historycznie najwyższy odsetek. Niemal połowa banków, które udzieliły takiej odpowiedzi określiła wpływ tego czynnika na politykę kredytową jako znaczny². Po raz pierwszy od II kwartału 2010 r. banki wskazały na niższe ryzyko poszczególnych branż, wymieniając wśród nich m.in. sektor budowlany, w tym producentów materiałów budowlanych, mebli i wyposażenia, oraz branżę motoryzacyjną, stalową i drzewną. Odpowiedzi takiej udzieliło około 42% banków, przy czym ponad połowa z nich określiła wpływ tego czynnika na politykę kredytową jako znaczny. Złagodzenie kryteriów i warunków kredytowych było również spowodowane wzrostem presji konkurencyjnej między bankami (procent netto około 30%) oraz niższym ryzykiem związanym z sytuacją największych kredytobiorców (procent netto około 25%). Niemal jedna czwarta banków wskazała dodatkowo na poprawę bieżącej lub oczekiwanej sytuacji kapitałowej. Banki nie wymieniły żadnych czynników, które przyczyniałyby się do zaostrzenia polityki kredytowej w II kwartale 2014 r.

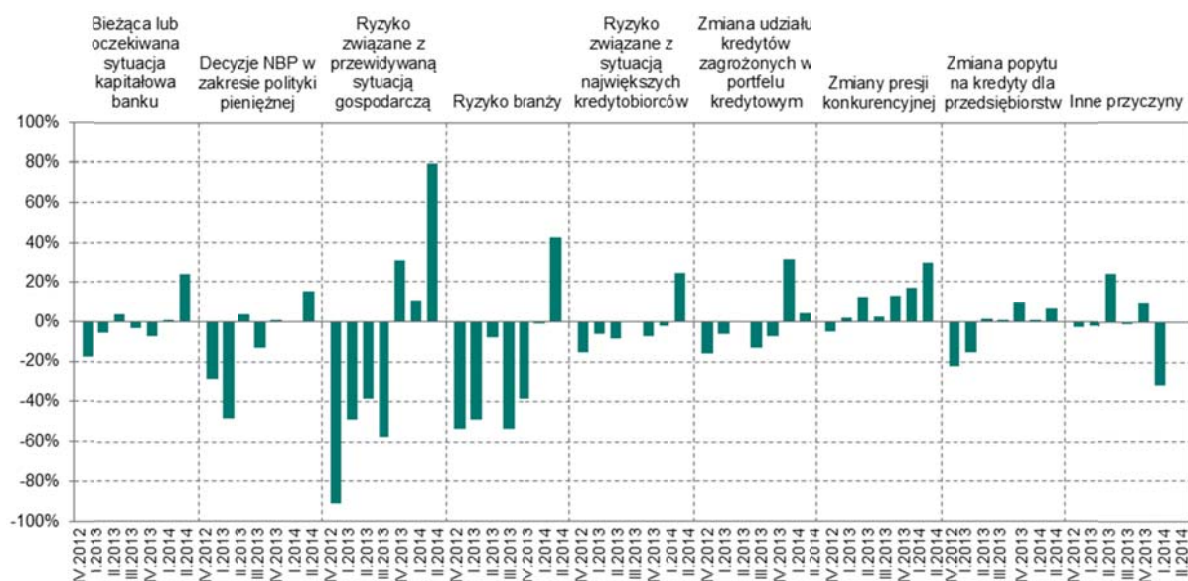
runki) nie zostały zmienione, kryteria (warunki) zostały nieznacznie złagodzone, kryteria (warunki) zostały znacznie złagodzone.

² Banki dysponują możliwością gradacji siły wpływu poszczególnych czynników na zmiany polityki kredytowej. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej, nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej, brak wpływu na zmiany polityki kredytowej, nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej, znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej.

Trzeci kwartał z rzędu wzrósł odczuwany przez banki popyt na kredyty dla przedsiębiorstw (zob. wykres 4). Największy odsetek banków stwierdził wzrost zapotrzebowania na kredyty długoterminowe dla dużych przedsiębiorstw (procent netto około 71%). Jednocześnie wzrost popytu ze strony dużych przedsiębiorstw na kredyty krótkoterminowe odczuło około 24% banków. W segmencie kredytów dla małych i średnich przedsiębiorstw wyższy popyt na kredyty długo- i krótkoterminowe stwierdziło odpowiednio około 47% i 46% ankietowanych banków.

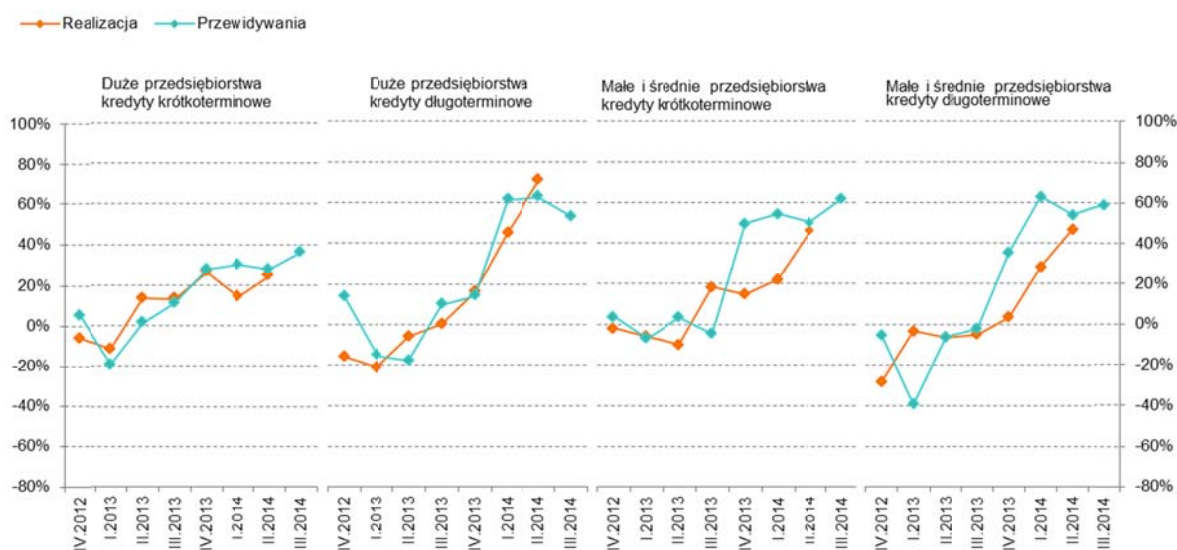
Wykres 3. Przyczyny zmian polityki kredytowej

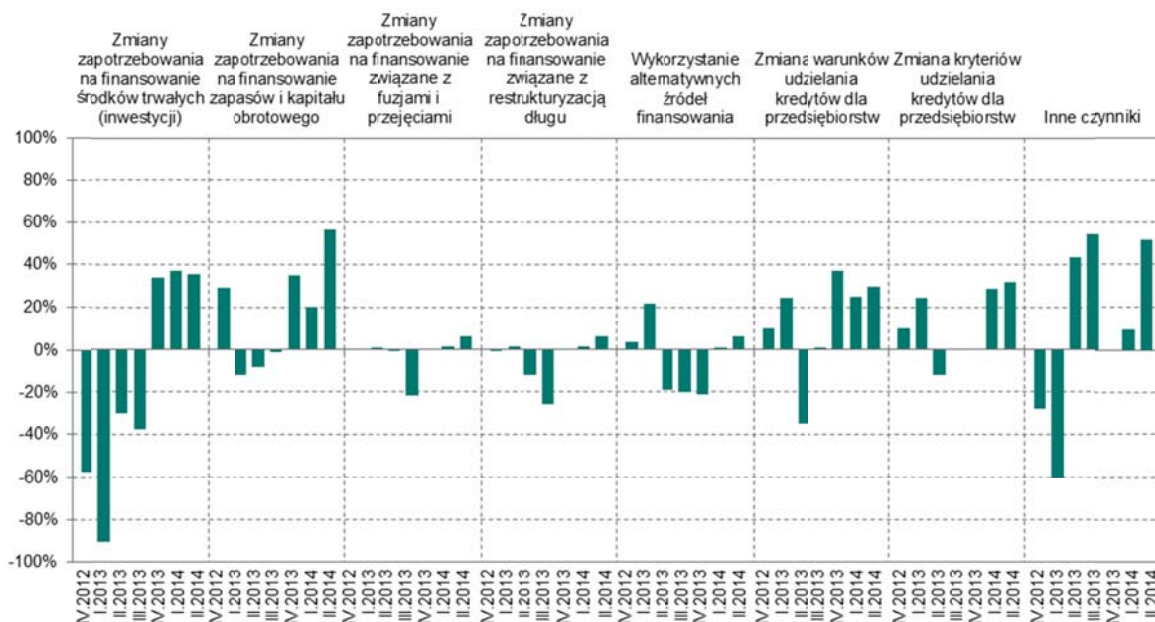
Ponad połowa banków tłumaczyła wzrost popytu na kredyty dla przedsiębiorstw zwiększonym zapotrzebowaniem na finansowanie zapasów i kapitału obrotowego (procent netto około 57%, zob. wykres 5). Istotne znaczenie miały jednak również potrzeby przedsiębiorstw w zakresie finansowania środków trwałych – odpowiedzi takiej udzieliło około 36% banków. Dodatkowo banki zaliczyły do czynników nieuwzględnionych w ankiecie realizację przez przedsiębiorstwa planów rozwojowych (procent netto około 34%). Wyższemu popytowi na kredyty sprzyjało złagodzenie kryteriów i warunków udzielania kredytów dla przedsiębiorstw, co stwierdziło odpowiednio około 32% i około 30% banków. W obydwu przypadkach ponad jedna trzecia banków, które udzieliły takiej odpowiedzi, określiła wpływ złagodzenia polityki kredytowej na popyt jako znaczny³.

³ Banki dysponują możliwością gradacji siły wpływu poszczególnych czynników na zmiany popytu na kredyt. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: znaczny wpływ na wzrost popytu, nieznaczny wpływ na wzrost popytu, brak wpływu na zmianę popytu, nieznaczny wpływ na spadek popytu, znaczny wpływ na spadek popytu.

Wykres 4. Popyt na kredyt dla przedsiębiorstw

Wykres 5. Przyczyny zmian popytu na kredyt dla przedsiębiorstw

Ankietowane banki przewidują niewielkie złagodzenie kryteriów polityki kredytowej we wszystkich kategoriach kredytów dla przedsiębiorstw w III kwartale 2014 r. (zob. wykres 1). W segmencie kredytów dla dużych przedsiębiorstw odpowiedzi takiej udzieliło około 19% banków dla kredytów długotermino-

wych i około 16% banków dla kredytów krótkoterminowych. W przypadku małych i średnich przedsiębiorstw procent netto odpowiedzi wyniósł odpowiednio około 13% i około 15%.

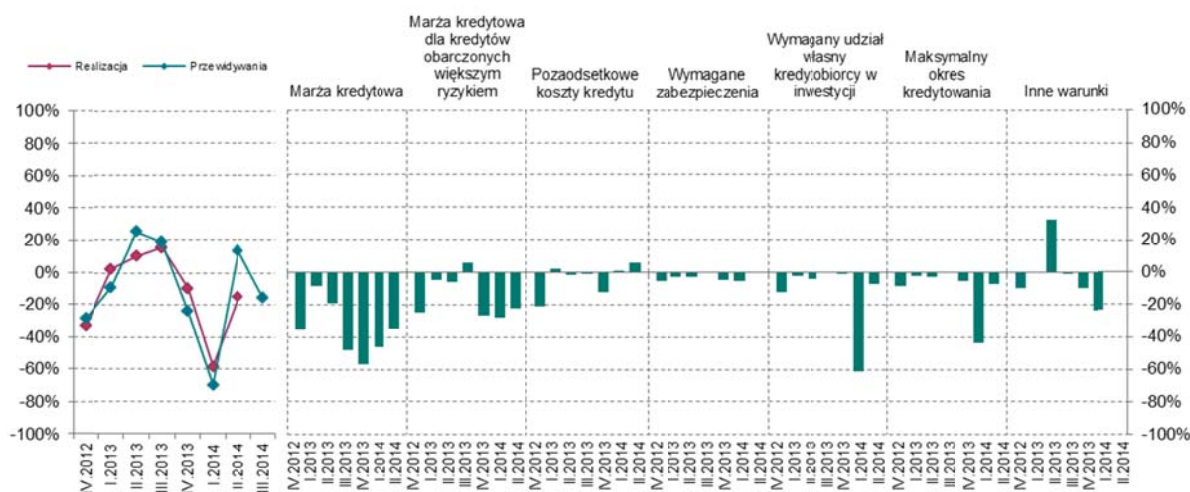
W III kwartale 2014 r. banki spodziewają się kontynuacji wzrostu popytu na kredyty dla przedsiębiorstw (zob. wykres 4). W segmencie kredytów dla małych i średnich przedsiębiorstw wyższego popytu na kredyty krótkoterminowe oczekuje 62% banków, zaś na kredyty długoterminowe około 59% banków. W przypadku kredytów dla dużych przedsiębiorstw odpowiedzi takiej udzieliło odpowiednio około 36% i około 51% banków.

Kredyty dla gospodarstw domowych

Kredyty mieszkaniowe

W II kwartale 2014 r. banki w niewielkim stopniu zaostrzyły kryteria przyznawania kredytów mieszkaniowych (procent netto -15%, zob. wykres 6). Większość ogółu banków nie zadeklarowała jednak żadnych zmian polityki kredytowej w tym zakresie. Na koniec poprzedniego kwartału ankietowane banki przewidywały niewielkie złagodzenie kryteriów kredytowych.

Wykres 6. Kryteria i warunki udzielania kredytów mieszkaniowych

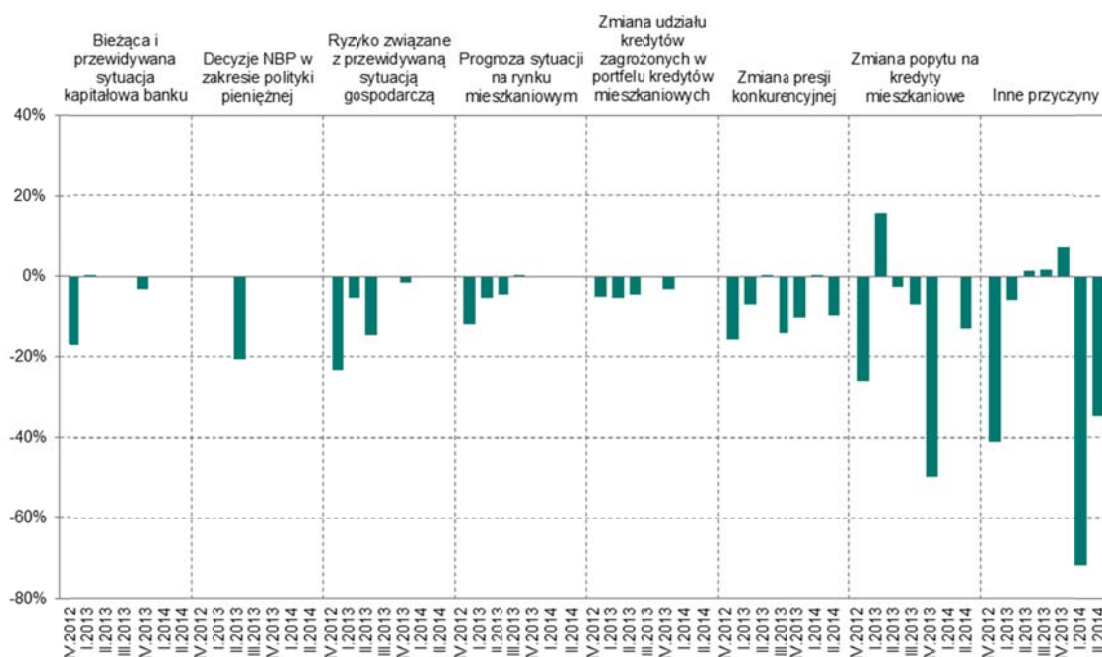
Banki kontynuowały zaostrzanie warunków kredytowych w zakresie marż pobieranych od kredytów mieszkaniowych. Zaostrzenie dotyczyło zarówno marż ogółem (procent netto -35%), jak i marż od kredytów obciążonych wyższym ryzykiem (procent netto około -22%). Pozostałe warunki kredytowe nie uległy istotnym zmianom w II kwartale 2014 r.

W opinii banków zmiany polityki kredytowej były spowodowane przede wszystkim czynnikami nieuwzględnionymi w ankiecie (procent netto około -35%, zob. wykres 7). Należały do nich działania zmierzające do poprawy dochodowości kredytów mieszkaniowych oraz dostosowania związane z wdrożeniem nowej Rekomendacji S⁴. Pojedyncze banki tłumaczyły zaostrzenie polityki kredytowej zmianami popytu na kredyty mieszkaniowe (procent netto -13%) oraz zmianami presji konkurencyjnej (procent netto około -10%), zarówno ze strony innych banków uniwersalnych, jak i banków hipotecyjnych. Pozostałe czynniki nie miały zdaniem banków wpływu na politykę kredytową w segmencie kredytów mieszkaniowych.

⁴ Banki miały czas na wdrożenie poszczególnych zapisów Rekomendacji S do dnia 1 stycznia oraz 1 lipca 2014 r. Zob. Rekomendacja S dotycząca dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie.

W ujęciu netto banki odczuły wzrost popytu na kredyty mieszkaniowe w II kwartale 2014 r. (procent netto 34%, zob. wykres 8). W porównaniu z poprzednimi edycjami ankiety zmniejszyło się zróżnicowanie odpowiedzi – niższy popyt stwierdziło około 18% ogółu banków, przy czym około połowa z nich określiła spadek jako znaczny⁵. Na koniec poprzedniego kwartału banki oczekiwały wzrostu popytu na kredyty mieszkaniowe o większej skali.

Wykres 7. Przyczyny zmian polityki kredytowej – kredyty mieszkaniowe

Zdaniem banków prognozy sytuacji na rynku mieszkaniowym były jedyną przyczyną wzrostu popytu na kredyty mieszkaniowe (procent netto około 63%).

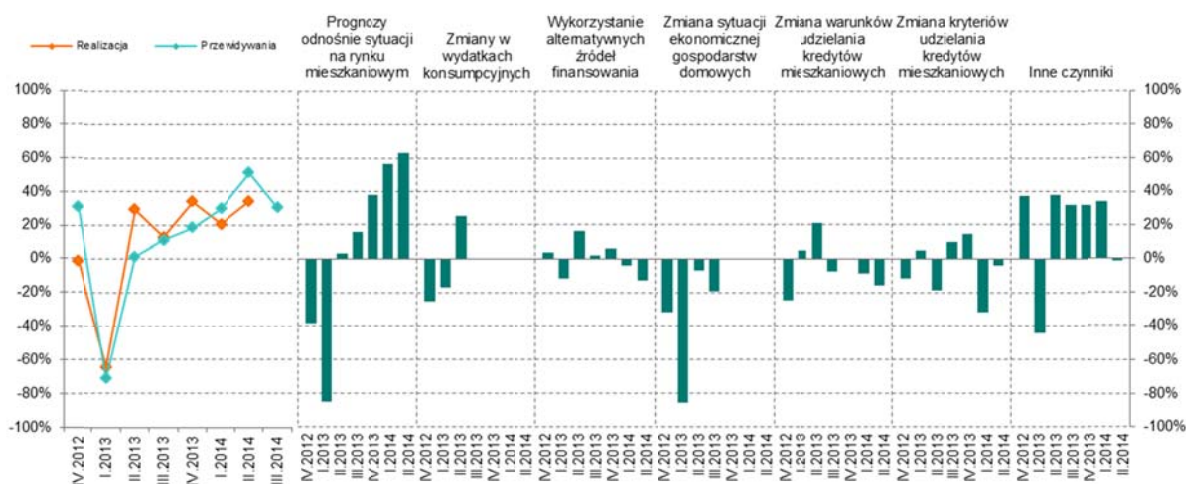
Pojedyncze banki wymieniały zaostrzenie warunków kredytowych jako czynnik ograniczający popyt na kredyty mieszkaniowe (procent netto około -16%). Około 13% banków wskazało również na wykorzystanie przez gospodarstwa domowe alternatywnych źródeł finansowania, przede wszystkim kredytów z innych banków. Pozostałe czynniki nie miały zdaniem banków istotnego wpływu na kształtowanie się popytu na ten rodzaj kredytów.

W III kwartale 2014 r. banki przewidują niewielkie zaostrzenie kryteriów polityki kredytowej w segmencie kredytów mieszkaniowych (procent netto około -15%, zob. wykres 6). Odpowiedzi były jednak zróżnicowane – złagodzenie kryteriów polityki kredytowej zapowiedziało około 14% ogółu banków.

⁵ Banki dysponują możliwością gradacji siły zmian popytu na kredyt. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: znaczny wzrost popytu, nieznaczny wzrost popytu, brak zmian popytu, nieznaczny spadek popytu, znaczny spadek popytu.

Około 30% banków spodziewa się wyższego popytu na kredyty mieszkaniowe w III kwartale 2014 r. (zob. wykres 8).

Wykres 8. Popyt na kredyty mieszkaniowe i przyczyny jego zmian

Kredyty konsumpcyjne

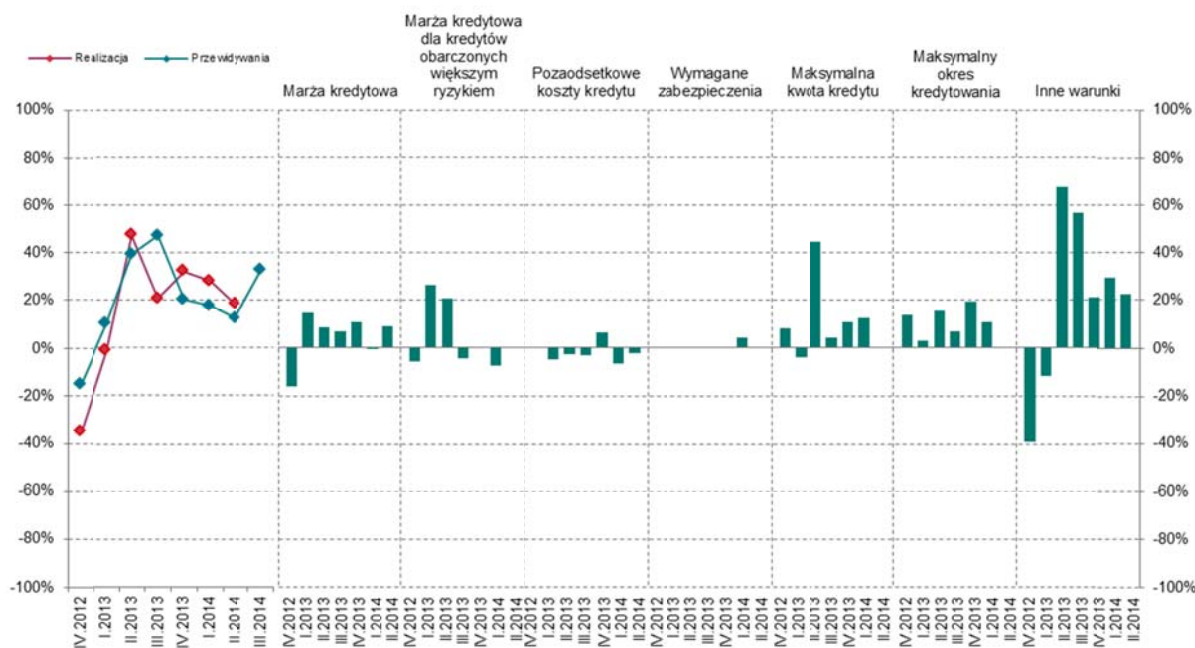
Ankietowane banki w niewielkim stopniu złagodziły kryteria udzielania kredytów konsumpcyjnych w II kwartale 2014 r. (procent netto około 18%, zob. wykres 9). Zmiana polityki kredytowej była zbliżona do oczekiwań banków sformułowanych w poprzedniej edycji ankiety.

Ponad jedną piątą banków w ujęciu netto zadeklarowała złagodzenie warunków kredytowych nieuwzględnionych w ankiecie (procent netto około 22%). Banki zaliczyły do nich m.in. złagodzenie warunków przyznawania kredytów konsumpcyjnych dla klientów posiadających zobowiązanie z tytułu kredytu hipotecznego, podwyższenie dostępnej kwoty kredytu oraz progu kwotowego kredytów, dla których nie jest wymagana zgoda współmałżonka, jak również złagodzenie w zakresie wymogów dokumentacyjnych⁶. Pojedyncze banki obniżyły marże pobierane od kredytów konsumpcyjnych (procent netto około 9%). Pozostałe warunki kredytowe nie uległy istotnym zmianom w II kwartale 2014 r.

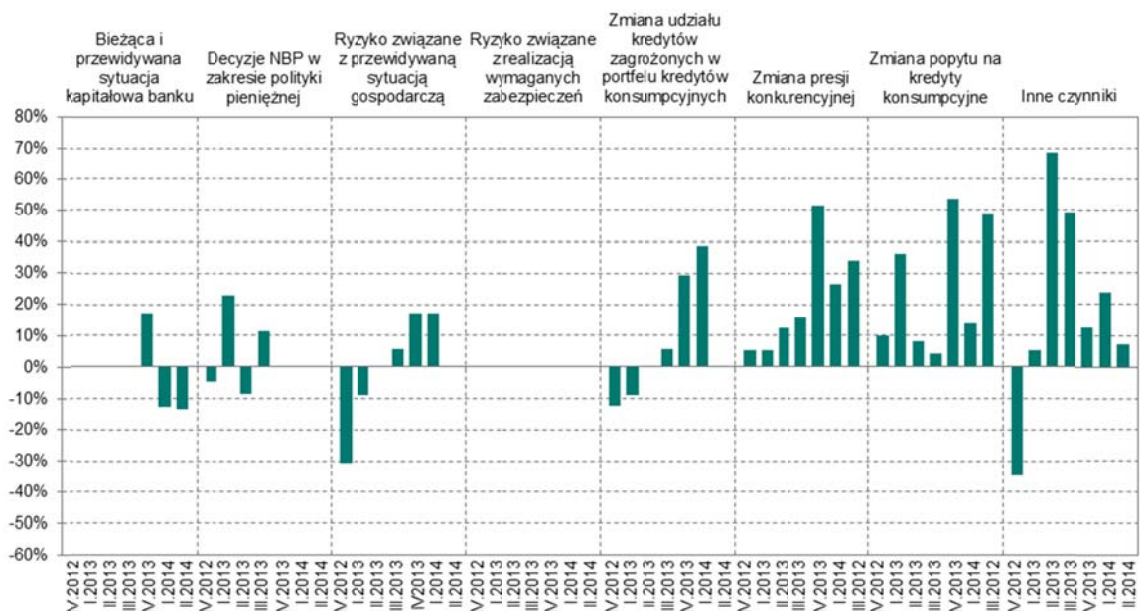
Niemal połowa banków wskazała na zmiany popytu na kredyty konsumpcyjne jako przyczynę złagodzenia polityki kredytowej (zob. wykres 10). Około 34% banków wymieniło zmiany presji konkurencyjnej, przede wszystkim ze strony innych banków.

⁶ Zgodnie z definicją stosowaną w ankiecie, niektóre z wymienionych przez banki przykładów złagodzenia polityki kredytowej dotyczą kryteriów udzielania kredytów. Ze względu na ich błędną klasyfikację przez banki, na wykresie 9 zostały przedstawione w kategorii „Inne warunki”.

Wykres 9. Kryteria i warunki udzielania kredytów konsumpcyjnych

Wykres 10. Przyczyny zmian polityki kredytowej – kredyty konsumpcyjne

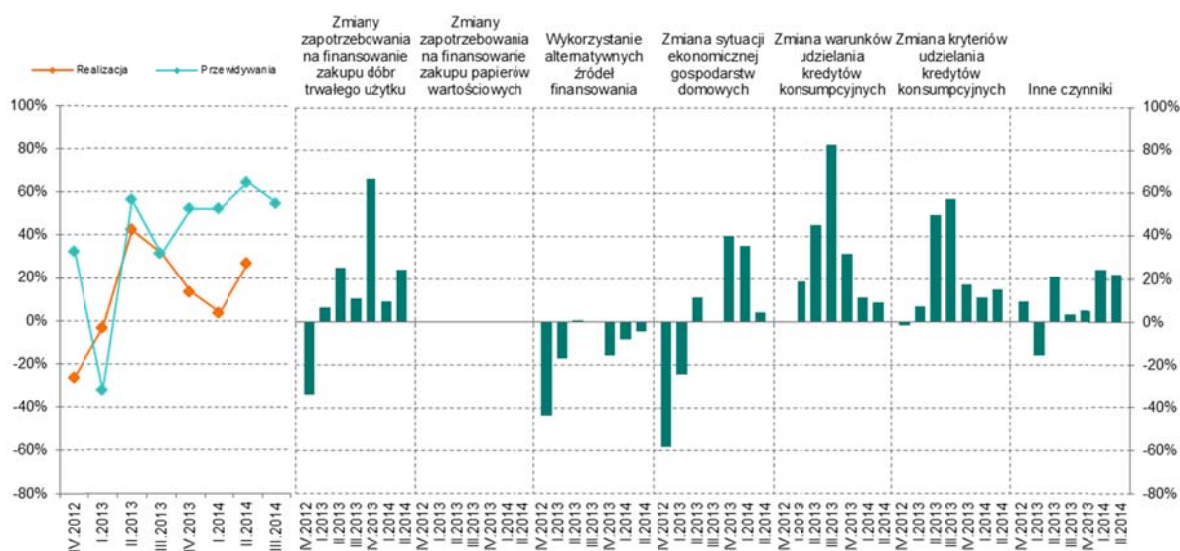

W opinii pojedynczych banków, które zaostrzyły politykę kredytową, było to spowodowane bieżącą i przewidywaną sytuacją kapitałową (procent netto około -14%). Pozostałe czynniki nie miały istotnego wpływu na politykę kredytową w segmencie kredytów konsumpcyjnych.

W ujęciu netto banki odczuły wzrost popytu na kredyty konsumpcyjne w II kwartale 2014 r. (procent netto około 27%, zob. wykres 11). W porównaniu z poprzednią edycją ankiety zmniejszyło się zróżnicowanie odpowiedzi – niższy popyt zadeklarowało jedynie około 10% ogółu banków. Na koniec poprzedniego kwartału banki oczekiwały wzrostu popytu na kredyty konsumpcyjne o większej skali.

Zdaniem ankietowanych banków wyższy popyt na kredyty konsumpcyjne wynikał w głównej mierze ze wzrostu zapotrzebowania na finansowanie zakupu dóbr trwałego użytku (procent netto około 25%). Około 22% banków wskazywało na czynniki nieuwzględnione w ankiecie, zaliczając do nich efekty promocji produktowych i przeprowadzonych kampanii marketingowych. Pojedyncze banki zwracały również uwagę na wpływ złagodzenia kryteriów i warunków kredytowych – procent netto odpowiedzi wyniósł odpowiednio około 15% i 9%. Pozostałe czynniki nie miały zdaniem banków istotnego znaczenia dla kształtowania się popytu na kredyty konsumpcyjne.

Wykres 11. Popyt na kredyty konsumpcyjne i przyczyny jego zmian

W III kwartale 2014 r. ankietowane banki spodziewają się dalszego złagodzenia polityki kredytowej w segmencie kredytów konsumpcyjnych (procent netto około 33%, zob. wykres 9).

Ponad połowa banków oczekuje wzrostu popytu na kredyty konsumpcyjne w III kwartale 2014 r. (procent netto około 55%, zob. wykres 11), choć w dalszym ciągu oczekiwania formułowane przez banki różnią się istotnie od obserwowanych zmian popytu.

Załącznik 1

Metodyka

Wyniki ankiet prezentowane są w postaci struktur, tzn. odsetka banków, które wybrały daną opcję odpowiedzi na poszczególne pytania. Odpowiedzi banków są ważone udziałem danego banku w segmencie rynku, którego dotyczy pytanie. Ważenie odpowiedzi poszczególnych podmiotów jest często stosowanym rozwiązaniem przy opracowywaniu wyników ankiet typu jakościowego¹.

Znaczenie poszczególnych banków w danym segmencie rynku reprezentują udziały należności danego banku w należnościach wszystkich 26 banków, które odpowiedziały na ankietę, w rozbiciu na poszczególne kategorie należności. Poniższa tabela prezentuje segment rynku, którego dotyczą poszczególne pytania i kategorię należności, która posłużyła do obliczenia udziałów poszczególnych banków w danym segmencie rynku.

Tabela 1. Segment rynku i odpowiadająca mu kategoria należności uwzględniona przy liczeniu wag

Nr. pytań	Segment rynku	Kategoria należności
1, 4, 6, 7	Kredyty krótkoterminowe dla małych i średnich przedsiębiorstw	Należności od małych i średnich przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji do 1 roku łącznie z rachunkiem bieżącym
1, 4, 6, 7	Kredyty krótkoterminowe dla dużych przedsiębiorstw	Należności od dużych przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji do 1 roku łącznie z rachunkiem bieżącym
1, 4, 6, 7	Kredyty długoterminowe dla małych i średnich przedsiębiorstw	Należności od małych i średnich przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji powyżej 1 roku
1, 4, 6, 7	Kredyty długoterminowe dla dużych przedsiębiorstw	Należności od dużych przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji powyżej 1 roku
2, 3, 5	Kredyty dla przedsiębiorstw ogółem	Należności ogółem od przedsiębiorstw i spółek państwowych, przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni i przedsiębiorców indywidualnych
8, 9, 10, 13, 14, 16, 17	Kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych	Kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych
8, 11, 12, 13, 15, 16, 17	Kredyty konsumpcyjne i inne dla gospodarstw domowych	Należności ogółem od osób prywatnych pomniejszone o kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych

Uwaga: Wszystkie kategorie należności dotyczą rezydentów.

Źródło: NBP

¹ Por. M. Bieć „Test koniunktury. Metody, techniki, doświadczenia”, Prace i materiały Instytutu Rozwoju Gospodarczego, Nr 48, SGH, 1996, str. 71-114.

Poszczególnym odpowiedziom przypisywana jest zatem waga, będąca udziałem banku w danym segmencie rynku. Przy liczeniu wag uwzględniono średni stan należności danej kategorii w pierwszym i drugim miesiącu kwartału poprzedzającego kwartał, którego dotyczy ankieta². Jeżeli bank w którymś z pytań wybrał opcję odpowiedzi „nie dotyczy”, przypisywano mu wagę 0. W ten sposób przy liczeniu struktur dla poszczególnych pytań uwzględniono jedynie te banki, które są aktywne w danym segmencie rynku.

Oprócz struktur dla każdej odpowiedzi policzono tzw. procent netto, który jest różnicą między odsetkiem odpowiedzi pokazujących przeciwne kierunki zmian. Wielkość ta pokazuje zatem ogólną tendencję w danym segmencie rynku. Sposób liczenia procentu netto dla poszczególnych pytań zawiera tabela 2.

Tabela 2. Sposób liczenia procentu netto

Nr. pytań	Definicja procentu netto
1, 2, 8, 9, 11	Różnica między sumą odpowiedzi „znacznie złagodzone” i „nieznacznie złagodzone” a sumą odpowiedzi „znacznie zaostrzone” i „nieznacznie zaostrzone”. Ujemny wskaźnik oznacza tendencję do zaostrzania kryteriów
3, 10, 12	Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej”. Ujemny wskaźnik oznacza, że dany czynnik w większym stopniu przyczynił się do zaostrzenia niż złagodzenia polityki kredytowej.
4, 13	Różnica między sumą odpowiedzi „wzrósł znacznie” i „wzrósł nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszył się znacznie” i „zmniejszył się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza wzrost popytu.
5, 14, 15	Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na wzrost popytu” i „nieznaczny wpływ na wzrost popytu” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na spadek popytu” i „nieznaczny wpływ na spadek popytu”. Dodatni wskaźnik oznacza, że dany czynnik oddziaływał na wzrost popytu, ujemny – na spadek.
6, 16	Różnica między sumą odpowiedzi „zostanie znacznie złagodzona” i „zostanie nieznacznie złagodzona” a sumą odpowiedzi „zostanie znacznie zaostrzona” i „zostanie nieznacznie zaostrzona”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwane złagodzenie polityki kredytowej.
7, 17	Różnica między sumą odpowiedzi „wzrośnie znacznie” i „wzrośnie nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszy się znacznie” i „zmniejszy się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwany wzrost popytu.

Źródło: NBP

---

² Na czas opracowywania wyników ankiety nie są dostępne dane dotyczące stanu należności w poszczególnych bankach w trzecim miesiącu tego kwartału ze względu na ok. trzytygodniowe opóźnienie w raportowaniu.

---

www.nbp.pl

